

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

14. An Episcopus possit facultatem dispensandi sibi tributam à concilio aliis delegare? Et an possit Episcopus etiam alium delegare ad dispensandum, etiam extra Dioecesim? Et an Episcopus solum per se ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

Secundo probatur; quia non apparet sufficiens ratio, seu causa, ob quam Concilium voluerit aded limitare hanc facultatem dispensandi super irregularitatibus, & suspensionibus; vt per se solum deberet illam exercere; cum sepe expediat, hanc quoque facultatem, sicut illam absoluendi a casibus occultis concedere dicto Confessario, qui possit dispensationis causam melius in conscientia examinare; sepe etiam contingere potest, vt ij, praesertim Sacerdotes, qui indigent huiusmodi dispensatione propter varia impedimenta non possint accedere ad Episcopum, ac proinde consentaneum fuit, vt Episcopi haberent potestatem delegandi dictam facultatem dispensandi. Confirmatur, quia ita probat vsus, & praxis, seu consuetudo, quae est optima legum interpret.

Et tandem non desinat hic apponere Villalobos in summa tom. 1. tract. 21. diff. 9. n. 13. docere Episcopum posse etiam subdelegare alium ad dispensandum etiam extra Diocesim. Hinc explodendus venit Ricciolus tract. de iure personarum, lib. 5. cap. 16. n. 1. quod velit Episcopum solum per se ipsum, posse dispensare super irregularitate occulta orta ex haeresi, sicut per seipsum solum potest ab eadem haeresi absolueri in tra Tridentinum; hoc tamen non est verum, quia illa verba, per seipsum, apposita secundae parti dicti Decreti Tridentini, vbi agitur de absolutione, non reperiuntur in priori, vbi agitur de dispensatione.

RESOL XV.

An etiam possit Episcopus facultatem absoluendi ex dicto Decreto alio subdelegare? Et quid de absolutione ab haeresi, & ab aliis excommunicationibus Papalibus, & casibus reueruatis? Et an Episcopus possit committere Confessario Monasterij, vt Monasterium absoluat ab haeresi externa simul? Ex part. 7. tr. 2. Res. 13.

§. 1. Quæstio potest esse de absolutione ab haeresi, vel de absolutionibus ab aliis excommunicationibus Papalibus. Quod ad primam difficultatem, negatiue respondet Gutierrez & Suarez vbi supra, Ricciolus de iure personarum, lib. 5. cap. 16. n. 3. Pharaonius in Prompt. tract. 1. sess. 18. cas. 3. L. de iud. in summa tom. 2. cap. 6. post. 20. concl. diff. 6. Caltus Palais tomo 1. tract. 4. disp. 1. puncto 3. §. 1. num. 20. Lorca m. 2. 2. disp. 45. n. 1. Suarez de fide disp. 21. sect. 4. n. 8. Et ratio, quia expressè Tridentinum concedit hanc facultatem absoluendi ab haeresi solum Episcopo, & non eius Vicario, statuens hanc differentiam inter ceteros casus Papae reueruatos, & haeresim, vt ab illis possit absolueri Episcopus per se, vel per suum Vicarium, ad id specialiter deputandum, ab hac autem solum per se, & non per Vicarium; ibi, eius tantum, non eorum Vicariis sit permiffum. Si autem possit Episcopus illam alteri committere, nulla esset differentia inter absolutionem ab haeresi, & ab aliis casibus Papalibus occultis.

2. Sed affirmatiue sententiæ adhaereat Sanctarellus tractat. de Haeresi, cap. 5. dub. 4. num. 18. Fagundes de Praecept. Eccles. Pr. 2. libr. 8. c. 8. n. 36. Sanchez in summa tom. 1. lib. 11. cap. 11. num. 22. cui adde Layman lib. 1. tract. 5. part. 2. cap. 5. num. 2. Durandum in Bull. Cæne, lib. 3. §. 2. quest. 11. num. 34. Fernandez in Examen Theolog. mor. part. 4. cap. 9. n. 1. Vega in summa part. 1. cap. 12. §. cas. 12. & alij.

3. Dico igitur quod Episcopus non potest dare facultatem generalem alicui, vt ab haeresi absoluat, et si occurrat, vt quis incidat in haeresim, potest tamen Episcopus deputare certum confessarium, vt ab

eo peccato illa personam absoluat, & ita est differentia inter haeresim, & alios casus reueruatos, nam in aliis casibus occultis potest Episcopus dare facultatem alicui deputato, vt absoluat, at in peccato haeresis non potest dare hanc facultatem generalem, vt quotiescumque homines aliqui incidunt in haeresim, possit Confessarius illos absolueri, sed quando occurrit casus particularis, potest Episcopus deputare in particulari aliquem, vt ab illo peccato haeresis absoluat. Quare cum Concilium Tridentinum sess. 24. cap. 6. de reformatione, dicit, quod in crimine haeresis solum Episcopi possunt absolueri, & non eorum Vicarij, sensus est, Episcopum non posse deputare Vicarium, vt generaliter ab omnibus peccatis haeresis absoluat, non tamen negare, quin possit deputare Vicarium ad specialem casum haeresis.

4. Nec valet dicere quod in cap. ultim. §. fin. de officio delegati dicitur non posse eum, cui est commissum excommunicare, vel absolueri, vel dispensare, concedere aliis hanc potestatem; ergo cum Episcopo sit concessum, vt possit absolueri a peccato haeresis, non poterit aliis id committere. Respondeo, illum textum esse intelligendum, quando alicui conceditur nudum ministerium faciendi aliquid, non autem quando alicui dignitate, vel officio aliquid conceditur in perpetuum, nam in hoc casu censetur esse concessa potestas ordinaria, & non nudum ministerium, vt notant Nauarr. consil. 15. de sententia excommunicationis. Angelus excommunicatio 1. casu primo, num. 39. Sylu. Absolutio 4. question. 2. num. 6. Barr. in l. ambitiosa ff. de decret. ab Ord. fact. num. 34. Couarr. lib. 3. var. cap. 20. num. 6. initio, & num. 9. & 10. Compendium Mendicantium verbo, Absolutio ordinariæ quoad fratres dub. 2. Imola in cap. finali de Offic. Ordin. in fine. Felin. in cap. licet de Offic. Ordin. num. 4. at Episcopali dignitate in perpetuum est concessa facultas, vt possit absolueri ab haeresi, & ab aliis casibus reueruatis, & dispensare cum suis subditis.

5. Obiicies secundò, à Concilio Tridentino, dum conceditur hæc facultas, eligitur industria personæ in Episcopali dignitate constitutæ, at quando eligitur industria personæ, facultas non potest delegari nec in generali, nec in speciali: Ergo Episcopi non possunt concedere alicui personæ, vt possit a peccato haeresis absolueri. Respondeo, maiorem esse fallam, nam quando aliquid conceditur superioribus presentibus & futuris non censetur tunc esse electa industria personæ, cum personis incognitis concedatur hæc facultas, vt asserit Iason. in l. more, ff. de iuris. omn. iud. num. 65. at in dicto decreto facultas absoluendi & dispensandi conceditur omnibus Episcopis presentibus & futuris. Unde vitramque sententiam probabilem esse puto, de qua etiam vide Machadam de Perfecto Confess. tom. 2. lib. 4. tractat. 12. document. 2. num. 3. & Trullench in Decalogum. tom. 1. lib. 1. cap. 3. dub. 4. num. 20. vbi rectè docet posse Episcopum committere Confessario Monasterij, vt Monasterium absoluat ab Haeresi externa simul: nam etsi teneamus facultatem Episcopis concessam in Trid. sess. 24. cap. 6. de reformat. esse reuocatam per Bullam Cæne, de quo infra num. seq. poterit tamen id facere ea facultate, qua potest impeditos adire Pontificem absolueri a censuris, in dicta Bulla reueruatis, ex cap. mulieres, & cap. ea noscitur de sent. excomm.

6. Sed quid dicendum de aliis excommunicationibus Papalibus; potest ne Episcopus facultatem absoluendi aliis generaliter committere; Et negatiue respondet Henriquez lib. 6. capit. 14. numer. 7. & in Glossa litera O, & alij: asserunt enim posse tantum Episcopum committere alteri absolutionem

Sup. hoc, quod hic docetur in Res. seq. & lege etiam doctrinam aliarum eius not.

Quamdiu plene sup. hoc lego me supra de Etia. Res. 4. & in con. 7. tra. Res. 29. in fine ad v. vel. in verbo.

Supra de excommunicationibus Papalibus, & casibus reueruatis.